T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/17
KARAR NO : 2017/17
KARAR TR : 20.03.2017

ÖZET: Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşlarında çalışan sivil personel statüsünde bulunan sanık hakkında "vazife veya hizmette tekasül dolayısıyle bir gemi veya tayyarenin veya esliha ve harb malzemesinden birinin mühimce hasara uğramasına sebep olmak" suçu nedeniyle açılan kamu davasının, 353 sayılı Yasa'nın 10. maddesinin birinci fikrası (C) bendinin Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmesi nedeniyle ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği hk.

-
-
-
-

K A R A R

-
-

Davacı : K.H.
Sanık : T.G.

OLAY : Genelkurmay Başkanlığı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanlığı emrinde Komutan makam arabasının sürücüsü olarak görevli sanık sivil memur T.G.'in, 26.2.2014 günü, genel trafik akışı içerisinde 06 VB 153 resmi plaka sayılı araç ile seyir halinde iken, güvenli ve yeterli mesafe aralığı bırakmaksızın seyretmek sureti ile kusurlu davrandığı ve maddi hasarlı trafik kazasına neden olduğu, böylece 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 137. maddesinde düzenlenen " vazife veya hizmette tekasül dolayısıyle bir gemi veya tayyarenin veya esliha ve harb malzemesinden birinin mühimce hasara uğramasına sebep olmak" suçunu işlediği ileri sürülerek eylemine uyan Askeri Ceza Kanunu'nun 137. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 6.2.2015 gün ve E: 2015/4878, K:2015/4189 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

ANKARA 28. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 25.2.2015 gün ve E:2015/159, K:2015/66 sayıyla; sanığın sivil memur statüsünde olmakla birlikte GATA Destek Kıtaları Ulaştırma Bölük Komutanlığında görevli olup komutan şoförlüğü yaptığı, askeri hizmete tahsisli olan resmi plakalı aracın sürücüsü olduğu, suç tarihinde bu görevini ifa ederken yönetimindeki resmi plakalı araçla trafik kazasını gerçekleştirdiği ve sanığa yüklenen eylemin askeri suç olduğu açıklanarak, sanığın yüklenen eylemi askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlediği, bu nedenle sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle Ankara Nöbetçi Ağır Ceza Mahkemesine itiraz yolu açık olmak üzere görevsizlik kararı vermiş, dava dosyası, Genelkurmay Başkanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 3.11.2015 gün ve E:2012/107, K:2015/177 sayıyla; 353 sayılı Kanun'un 10. maddesinin birinci fikrası C bendindeki düzenle-menin Anayasa Mahkemesi kararı ile Anayasaya aykırı bulunarak iptal edildiği, bu durumda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 3. maddesi, 353 sayılı Askeri Yargılama Usul Kanunu'nun 9. maddesi ve Anayasanın 145. maddesi uyarınca, sivil memur olan sanığın 353 sayılı Kanun'un uygulama alanı açısından asker kişi sıfatını haiz olmadığı, bu nedenle Askeri Mahkemelerde yargılanmasını gerektiren ilginin ortadan kalktığı açıklanarak, sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

Mahkememize gönderilen dava dosyasında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 9.5.2016 gün ve E:2016/5, K:2016/6 sayılı karar ile adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden dava dosyası Mahkememize gönderildiğinden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddine karar verilip dosyanın Mahkemesine gönderilmesinden sonra, dosyadaki eksiklik giderilip, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleştirilerek dava dosyası, Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nce, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler; Kenan YUMUŞAK, Osman ATALAY, Gökhan KARABURUN, Mehmet AVCIOĞLU, Sevilay TEMİZYÜREK BATIR, Remzi İĞREK'in katılımlarıyla yapılan 20.03.2017 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş

Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından esasın incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Mehmet Ali KOCABAY'ın, davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 12.9.2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilip, 23.9.2010 gün ve 27708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5982 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile yapılan değişiklik ile maddenin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişiler tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.

Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz" denilmek suretiyle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "….askeri mahallerde…." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun "Tekasül dolayısiyle esliha ve harb malzemesinden bir şeyin hasara uğramasına sebep olanlar" başlığı altında düzenlenen 137. maddesinde, "Vazife veya hizmette tekasül dolayısiyle bir gemi veya tayyarenin veya esliha ve harb malzemesinden birinin mühimce hasara uğramasına sebep olan üç seneye kadar hapsolunur." denilmektedir.

353 sayılı Yasa'nın "Asker kişiler" başlığı altında düzenlenen 10. maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanunun uygulanmasında aşağıda yazılı olanlar asker kişi sayılırlar:

(…..)

C) Milli Savunma Bakanlığı veya Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşlarında çalışan sivil personel" denilmekte iken, fıkranın (C) bendi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.12.2012 gün ve 28484 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20.9.2012 gün ve E:2012/45, K:2012/125 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Bu durumda, usul kurallarının yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren öncelikle ve derhal bütün olaylar hakkında uygulanmalarının gerektiği genel hukuk ilkesi karşısında, artık 353 sayılı Yasa'nın 9. maddesi anlamında "asker kişi" olarak kabulü mümkün olmayan sanığın sivil kişi olması nedeniyle 353 sayılı Yasa'nın asker olmayan (sivil) kişilerin askeri mahkemelerde yargılanma koşullarını belirleyen maddeleri ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 3. maddesi yönünden değerlendirme yapılması gerekmektedir.

5530 sayılı Yasa'nın 4. maddesi ile değiştirilen 353 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde, "Askeri Ceza Kanunu'nun 55, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 64, 75, 79, 80, 81, 93, 94, 95, 114 ve 131. maddelerinde yazılı suçlar, askeri mahkemelerin yargı yetkisine tabi olmayan sivil kişiler tarafından barış zamanında işlenirse; bu kişilerin yargılanması, adli yargı mahkemeleri tarafından, Askeri Ceza Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle yapılır";

5918 sayılı Yasa'yla değişik 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 3. maddesine eklenen ikinci fıkrasında, "Barış zamanında, asker olmayan kişilerin Askeri Ceza Kanununda veya diğer kanunlarda yer alan askeri mahkemelerin yargı yetkisine tabi bir suçu tek başına veya asker kişilerle iştirak halinde işlemesi durumunda asker olmayan kişilerin soruşturmaları Cumhuriyet savcıları, kovuşturmaları adli yargı mahkemeleri tarafından yapılır";

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 145. maddesinin ikinci fıkrasında da, "Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz"

denilmiştir.

Bu düzenlemeler gözetildiğinde, sivil kişilerin barış zamanında, Askeri Ceza Kanununda veya diğer kanunlarda yer alan askeri mahkemelerin yargı yetkisine tabi suçları tek başına veya asker kişilerle iştirak halinde işlemeleri durumunda adli yargı yerinde yargılanacakları kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, sanık hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 25.2.2015 gün ve E:2015/159, K:2015/66 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenleAnkara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 25.2.2015 gün ve E:2015/159, K:2015/66 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.03.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Kenan YUMUŞAK	Osman ATALAY	Gökhan KARABURUN

Üye	Üye	Üye
Mehmet AVCIOĞLU	Sevilay TEMİZYÜREK BATIR	Remzi İĞREK